XXIII. évfolyam. Csáktornya, 1906. junius 10-én. 23. szám.

A lap szellemi részére vonatkozó minden közlemény a szerkesztőség nevére küldendő.

Kiadóhivatal: Strausz Sándor könyvkereskedése. Ide küldendők az előfizetési díjak, nyiltterek és hirdetések.

MURAKÖZ

magyar és horvát nyelven megjelenő társadalmi, ismeretterjesztő és szépirodalmi hetilap.

Megjelenik hetenkint egyszer: vasárnap.

Előfizetési árak:
Egész évre . . . . 8 kor.
Fél évre . . . . . 4 kor.
Negyed évre . . . . 2 kor.
Egyes szám ára 20 fillér.

Hirdetések jutányosan számittatnak.

Nyilttér petitsora 20 fillér.

Felelős szerkesztő: DÉKÁNY MIHÁLY.

Főszerkesztő: MARGITAI JÓZSEF.

Kiadó és laptulajdonos: STRAUSZ SÁNDOR.

Segits magadon!

Az az áldott föld, a mely eddig legalább annyit adott a szorgalmas gazdának, a mennyiből megélhetett, az utóbbi időben mintha mozdulni készülne a lábunk alatt. Terméseink szükek, még sincs ára semminek, kivált pedig a buzából s rozsból csappant meg a termésmennyiség, a melyből a legtöbb gazda pénzelni szokott. A teher meg nem hogy fogyna, inkább szaporodik. Egyszóval: megnehezedett az idők járása fölöttünk.

Keresné a gazda az utat, a mely jobb állapotokhoz vezetne, de haj, nehéz az ut s körültekintvén, nem talál támasztékot sehol. Tudna is talán már ugy gazdálkodni, a hogy mostan van a világ javára, haj de nehéz a kezdet. A kinek arra is csak vékonyan futja, hogy a mindennapi kenyér meglegyen, bajos annak még arra is forditani, hogy a gazdálkodását javitsa.

Ebben a nehéz állapotban azután sokan megcsüggednek, s minden bizodalmukat csak az állam hatalmába vetik, attól várják az egyedül üdvözitő malasztot. Az állam tesz, a mit tehet, és bizvást mondhatom, hogy évről-évre többet és többet tesz, de tőle nem várhatja bajainak gyökeres orvoslását senki. És ha tőle nem, hát kitől? Idegentől ugyan nem. Magunknak kell összeszedni magunkat, összefogni az erőket s igy egyesült erővel: mindenki a közért s a köz mindnyájunkért, kiállhatjuk a mostani nehéz időket is.

Segits magadon! Ez tehát az egyedüli jelszó, a melyben bizhatunk.

— De hogyan?

A legelső munka a tanitás. Az orvos is csak ugy tud segiteni a betegen, ha alaposan megismeri annak betegségét, igy van a gazdaember is. Ezért tehát nézzünk körül jól a gazdaságban s keressük meg, hol van a baj, hol fáj.

A földünk rossz-e, vagy nincs elegendő trágyaerő benne, el van soványodva, vagy nem adjuk talán meg a kellő munkát, a vagy a vetőmagunk hitvány, sok benne a gyommag. Egyszóval kutassuk ki, mi az oka annak, hogy a föld nem terem annyit, a mennyivel a gyenge árak mellett is meg lehetne valahogy lenni? Nem termesztünk-e buzát olyan földben, amely nem buzának való, nem tartunk-e eke alatt olyan helyet, a mely rétnek vagy csak legelőnek való, a mi szintén kész veszteség, mert az ilyen föld nem hoz annyit, hogy a munkáját megfizetné? Éleget trágyázunk-e, olyan sorrendben termesztjük-e veteményeinket, hogy közben elég időnk van mindegyik alá jól előkészíteni a földet, idején vetni?

Nem termeszthetnénk-e olyan növényeket, a melyek nagyobb hasznot adnának a mostaninál, jobb fajta árpát, bővebben fizető zabot meg burgonyát, kendert, lent, cukorrépát?

Ha azután tisztába vagyunk azzal, hogy hol is tulajdonképen a baj, akkor lássunk hozzá egész erővel az orvosláshoz, gazdálkodásunk javitásához.

Ha valamihez nem értenénk, ha nem tudjuk, hogy ezt vagy azt hogyan kell csinálni, ne resteljük azt olyantól megkérdezni, aki azt tudja, ne resteljük nálunknál okosabbtól tanulni.

Csakhogy, azt mondják erre sokan, hasztalan tudom én, hogy gazdaságomba hol a hiba, a baj, ha nincs módom segiteni rajta. Vennék én jobb ekét, boronát, jobb magot, jobb fajta állatot, tudnám is a velük való bánást, de mikor se pénzem, se hitelem! Hasztalan vergődöm, nem tudok előre lépni, nyügözve tart a sok teher.

Ennek is meg van az orvossága. Nem uj, de kipróbált régi orvosság: az egyesülés.

Álljanak össze a gazdák egyesületté, s a mit egyesek nem kaphatnak meg a kormánytól, a jobb tenyészapaállatot, vetőmagvakat, kulturmérnököt stb. azt megkapja az egyesület. Az egyes gazdának nincs olcsó hitele, a szövetkezetnek van, juttathat könnyebben és olcsóbban pénzt a rászoruló gazdának. Az egyes nem tud olcson vásárolni, jól eladni, mert kicsinyben minden drágább ha vesszük, olcsóbb ha eladjuk, mivel nyerni kell az eladó vagy vásárló kereskedőnek. A szövetkezet ellenben olcsón vesz, mert közvetlenül a gyárosból vagy nagyobb cégtől vesz gépet, kaszát, kapát, olajat, szenet, műtrágyát, magot, s az olcsóság mellett még azzal is használ, hogy jobbat vehet, mert meg tudja itélni, hogy mi a jobb és hol kaphatja azt, nem ugy mint az egyes kis gazda. A szövetkezet azután drágábban is ad el gabonát, tejet, vajat, baromfit stb., mert egyenesen ahhoz fordul, a ki az ilyesmit nagyban vásárolja és megtakaritja tagjai javára azt a pénzt, a melyet különben a szenzál rakna zsebre.

Pedig a szövetkezet, a mely ezeket

TÁRCA.

Az utolsó Nyárádyak!

Nagy volt a tekintélye a Nyárády-famillianak a vármegyénkben. Az igaz, hogy belőle is került ki minden valamire való hivatalos embere a megyének.

A famillia eszétől, az alispántól kezdve, le a familia poétájáig, az aljegyzőig, minden Nyárády a megye szolgálatában állott. Valamikor, labancverő időkben a fringiát forgathatták ugy a kuruc Nyárádyak, miként az unokák most a pennájukat.

Igazi, vérbeli urak voltak ezek a Nyárády ivadékok, mulatcs, vidám férfiak, kik örökös dinomdánomban élték le az életüket. Az ambitoson ősi Nyárády-kuriák három megye füstös képü cigányának adtak néha szállást és bizony-bizony a szomszéd vármegyék gavallér urainak is csak a Nyárádyakhoz kellett bekopotatniok, ha néha-napján ugy Isten idazában ki akarták magukat vigadni.

Nagy is volt a népszerüsége a mulatós famillianak. A megyénket már csak ugy hitták fönt a központban is, hogy: a Nyárádiak megyéje.

De hát a kurucvérü familia rá is szolgált az elismerésre. Valóságos legendák kerengtek a Nyáradyak hivatalbéli pontosságáról, szigoru rendszeretetéről. Virtust tudtak abból csinálni, hogy átdorbézolt éjszakák, hajnalba nyuló vigaszságok után rideg, merev arccal rendezzék az aktáikat és intézzék a vármegye ügyes bajos dolgait.

Ritka megye is volt a mienk, valamelyes restánciát még fehér holló gyanánt sem lehetett fogni.

Hanem hát valahogyan változtak az idők.

Mintha már az igazság istenasszonya kezében is másképp billenne a mérleg mint hajdanán. Az igazi tehetségek elzüllenek, vagy tudja Isten, megbénitják őket.

A Nyárády-familia, mely gyökereit oly szilárdul belevágta a megyénk talajába, mintha pusztulna. A stréberek odatolakodnak, mindenhová belefurakodnak még a közigazgatásba is.

Ott fenn a központban mintha elvesztették volna az emberek a tisztánlátásukat. Mindenféle pity-poty emberek ülnek bele a hivatalokba.

A Nyárády-familiának már csak az emléke él még. Nem is igen beszélnek mifelénk már róluk. Talán fáj az embereknek a halottakról emlékezni . . .

Én nem ismertem senkit sem a Nyárádyak közül. Mondják, hogy a legfiatalabb hajtása a tekintélyes familiának Pesten jogászkodik. Ez az Iván. De él még Pál is, Ő, ez hires gavallér volt, az utolsó gavallér példány a familiából. Hanem hát ez meg elzüllött valamerre.

II.

— Látja nagyságos ur azt a fiatal embert?

— Igen. Hát aztán?

— Az, tetszik tudni, Nyárády Iván.

— A csudába! Az a kopott, ványadt alak? Maga téved Ferenc.

A Sas-kávéház főpincére tiltakozott.

Nem, nem, nagyságos ur, ismerem földim.

Tünődve néztem a köruton tova camogó, elárvult alak után. Hát ez volna a hires familia utolsó hajtása?

Ez a sápadt, öreges arcu, beesett mellü, roskadozva járó gyerek? Ez a husz esztendős öreg ember? Bizony — bizony csenevész egy hajtás!

Ferenc megrázta a gondolataimat.

— Ugy van nagyságos ur, — sokat éjszakázik a szerencsétlen . . . Egyre iszik és hozzá koplal. Aztán kölcsönökből él. Nekem is tartozik már sokkal, hanem én nem bánom. Hiszen ugy sem viszi sokáig . . .

— Szegény nyomorult!

— A mult héten itt volt, kérem nálunk. Reggel botorkált csak haza. Sokat ivott és odáig volt szegény. Ahogy kilépett tőlünk az utcára, valami bolond nótát kezdett dünnyögni. Ő, alig is lehetett hallani a nótázását a szerencsétlennek, hiszen már hangja sincs.

De egy rendőr meghallotta. Uj rendőr volt, kérem, én még addig nem láttam erre. Éppen ki akartam menni, hogy megkérjem, ne bántsa a szegényt, de nem tudtam mozdulni. Mintha lekötöttek volna egy álló helyembe. Csak álltam és kibámultam . . . De hát furcsa is volt!

— Na, na! Mi? — kérdeztem türelmetlenül, Ferenc megállott, mintha tanakodnék, hogy vajjon folytassa-e tovább.

— Bolond dolog. Ha nem én látom, el se hittem volna. Iván ur, már mint ez a sápadt, fiatalember, aki az imént erre ment, odaborult a rendőr nyakába. Az meg vissza ölelte. Nekem az egész olyan furcsának tetszett!

nyujtja, szintén nem boszorkányság, hanem kis gazdáknak az egyesülete. Az ilyen szövetkezetek dolga sem áll másból, minthogy azok, kik segitségre szorulnak, segitsenek összetartásuk által egymáson és ugy magukon is.

Ismétlem tehát, ne várjunk sehonnét se támogatást, hanem segitsünk önmagunk magunkon. Más helyeken is ugyanazok a bajok nyomják a gazdákat, a melyek minket nyomnak, ha ők tudnak segiteni magukon, miért ne tudnánk mink is, miért szorulnánk épen mi másra? Vagyunk talán mi magyarok is olyan nemzet, mint akármelyik más! —

SZENTEH DEZSŐ, gazd. szakt.

3% Magyar Jelzálogsorsjegyek

konverziója.

Felhivjuk a 3%-os Jelzálogsorsjegy tulajdonosait, hogy sorsjegyeiket konvertálás végett ***mielőbb*** juttassák hozzánk.

Zalavármegye területén a konverziót ***a Pesti Magyar Kereskedelmi Bank*** helyett alulirott intézet ***teljesen költségmentesen*** eszközli és a sorsjegyek beküldésével járó postai költségeket megtéríti.

Kereskedelmi és Iparbank r. t.

Nagykanizsán.

Felvilágositással készségesen szolgálunk.

KÜLÖNFÉLÉK.

— **Közgyülés.** Csáktornya nagyközség képviselőtestülete f. hó 1-én Petrics Ignác községbiró elnöklésével közgyülést tartott, melyen: I. Székely József az épitkezési határvonalak térképbe rajzolásával megbizott mérnök javaslatára elhatározta, hogy Buzás külközségben Soltics Imre és szomszédai előtti községi ingatlanok épitkezési célokra leendő parcellázását szépészeti és közegészségügyi szempontokból oly módon engedélyezi, hogy ezekből csakis ottani háztulajdonosok vehetnek s a parcellázott részletek az országutra merőlegesen fognak támaszkodni. II. Grábár Pál csáktornyai lakos abbeli kérelmének az érdemleges határozat hozatalára, hogy nevezettnek a Jókai-utcában egy telek adassék el, egy későbbi közgyülést tüzött ki. III Horák Ödön lentii illetőségü asztalosnak, és Persa János perlaki illetőségü lakosnak Csáktornya területén leendő letelepülését megengedte, Mikácz János napszámosnak ellenben a települési engedély kiadását megtagadta. IV. Utasitotta a községi előljáróságot, hogy a községi biró, Alszeghy Alajos előljáró, Masztnak József, Gráner Miksa és Fink Ferenc községi képviselők által kijelölendő helyen körülbelül 13 öl hosszu és 3½ öl széles takarmányos pajtát épittessen. V. Elhatározta, hogy a községháza emeletének napkeleti oldalán levő ablakokat ujakkal kicseréltetni. VI. A községi pénztár havonkinti megvizsgálására felkéreték: Benedikt Ede, Alszeghy Alajos és Fink Ferenc.

— **Uj kibocsátásu sorsjegyek.** A magyar sorsjegyek száma a közel jövőben egy uj sorsjegygyel szaporodik. A Magyar Jelzálog Hitelbank által nyilvános jegyzés utján kibocsátandó uj sorsjegyek nyereményterve előkelő pénzügyi vélemények szerint rendkivül előnyös. A számos nyeremény közül csak az 1,000.000, 600.000, 500.000 és 300.000 koronás nyereményeket emlitjük, melyek magukban is igazolják az uj sorsjegyek előnyös nyereménytervét. Az uj sorsjegyek kelendőségét tanusitja a közönség körében már most mutatkozó nagy érdeklődés s igy valószinü a sorsjegyek tuljegyzése. Ajánlatos tehát, hogy olvasóink mielőbb biztositsák maguknak az uj sorsjegyeket, melyekre — értesülésünk szerint — eredeti feltételekkel, teljesen költségmentesen jegyzéseket már elfogad a *Kereskedelmi és Iparbank r. t. Nagykanizsán.* Biztos forrásból értesülünk, hogy a nevezett intézet a Pesti Magyar Kereskedelmi Bank helyett — mely e sorsjegy-syndicatus tagja — eszközli a jegyzések elfogadását, tiz korona foglaló beküldése ellenében.

— **Ujoncozás.** A csáktornyai járásban junius 18, 19, 20, 21, 22 és 23-án lesz az ujoncozás. A sorozó-bizottság polgári elnöke lesz Tóth István megyebizottsági tag, polgári orvosa Dr. Kovacsics Ferenc járási orvos. A perlaki járásban junius 11, 12, 13, 15 és 16-án lesz az ujoncozás. A sorozó-bizottság polgári elnöke Dr Zakál Lajos megyei bizottsági tag, polgári orvosa Dr. Böhm Szidney tb. főorvos és járási orvos.

— **A Jelzálogbank-nyereménykötvények konverziója.** A Magyar Jelzálog hitelbank most teszi közzé az általa kibocsátott 3. százalékos nyereménykötvények konverziójára vonatkozó prospektust. A converziónak az a célja, hogy az alig számottevő csekély kamatozás megszüntetésével oly értékpapir jusson a közönség kezébe, mely belső értéke mellett évenként számos sorsolás alkalmával nagy nyereményekre nyujt esélyt. A közönség a konvertált sorsjegygyel évenként hat huzáson vesz részt, mely huzások közül a decemberi huzásnál a főnyeremény egy millió korona, tehát a Jelzálogbank konvertált nyereménykötvényei ugy a nyeremények nagyságával, mint az évi huzások nagy számával minden más sorsjegytipust jelentékenyen tulszárnyalnak.

— **Kedvezmény a mult évben volt állitásköteleseknek.** Lapunkban közöltük már a sorozás idejét. Most pótlóan közöljük még, hogy a honvédelmi miniszter rendelete szerint az 1884., 1883. és 1882. évben született katonakötelesek, ha besoroztatnak, egész szolgálati kötelezettségüknél egy évet, a tényleges szolgálatban esetleg több hónapot nyernek Azok az állitásra kötelezettek, akik mezei vagy araló munkára más községbe távoznak, elmenetelük a község előljáróságánál jelentkezzenek. Ez állitásra kötelezettek megvizsgáltatásukat a tartózkodási hely sorozó bizottsága előtt is kérelmezhetik. A tartózkodási hely előljáróságánál szintén jelentkezzenek s igazoló iratukat (munkaigazolvány) a személyazonosság megállapitása végett magukkal vigyék. A honvédelmi miniszter utasitotta a bizottságokat, hogy a sorozást akként teljesitsék, hogy a katonakötelesek a sürgős munka idején minél kevesebb időt mulasszanak.

— **Osztrák gyártmány magyar köntösben.** Ausztriából hangzatos magyar cimeken ujabban a következő hamisitásokkal árasztják el Magyarországot:

Pojatzi és társa gyujtógyár Deutschlandsberg, mely gyujtóskatulyáit a) Milleniumgyufa felirattal; nemzetiszinü keretben két keresztbetett nemzeti szinü zászlóval a mező közepén;

b) Szobor-gyufa felirattal a budavári honvédszobor képével hozza forgalomba.

Lobositzer Schokoladefabrik »Lobositz« mely áruit Budapesti-csokoládé felirattal árusitja.

Galderara és Bankmann szappangyár Wien, mely Magyar nemzeti bajuszkenőcs felirattal és nemzetiszinü szalaggal állitja ki a tubusát.

Semmler és Frenzel gyertyagyár Brünn, Királyi-gyertya felirattal; nemzetiszinü zászlórudakból álló keretben nemzetiszinü betükkel és feltünő figyelmeztetéssel, hogy csak akkor valódi, ha a feliratok piros-fehér-zöld szinü betükből állanak; hozza gyertyáit a magyar piacra.

Cigarettenhülsenfabrik Progress Krakau, Rákóczi feliratot használ a cigarettahüvelyeken.

Jakob Krausz kékitőgyáros Wien Hungária-kék felirattal nemzetiszinü sávos papirosban nemzetiszinü betükkel árusitja a kékitőit.

Carl Kuhn et Comp. irótollgyáros, Wien

— Talán mind a ketten részegek voltak.

— Dehogy! A rendőr, tetszik tudni, Pál ur volt. Az a hires gavallér. Az alispánnak a fia.

— És persze ráismert az unokaöcsesére . .

— Ugy látszik. Valamit beszéltek aztán.

A rendőrnek, már mint Pál urnak az arcán egy könny pergett le lassan.

Jól láttam. Megfogta az unokaöcscse kezét és szomoruan, hosszasan nézett a szemébe. Iván ur végül lesütötte a fejét és hallgatott. Mint egy bünös ugy állott ott. Pál ur pedig fölsóhajtott és aztán rámutatott a mellére, arra a réztáblára, melyen a száma volt. Talán azt mondta ezzel;

— Látod, idejutottam! . . .

Az a szegény fiu motyogott valamit. Olyan keserves volt nézni, nagyságos ur, hogyan szepegett. Én ugy megsajnáltam. De Pál ur arcán egyszerre megkeményültek a vonások, a szemében valami hideg, kegyetlen láng gyult ki s durván ragadta meg az Iván ur karját. Igen, megragadta és eltaszitotta magától. Aztán érdesen csengett meg a hangja, amint rádörgött Iván urra:

— Most pedig takarodj haza! Egy-kettő! Ha még egyszer az utcán éjszaka talállak részegen bekisérlek! Érted? Nincs kivétel! Egy-kettő!

Iván ur egészen összezsugorodott és alatomosan, sunyin támolygott végig a falak mellett. Pál ur elkisérte a sarokig. Még ott is utána kiáltott a szerencsétlennek, hogy csendesen viselkedjék. Aztán visszaindult. Ugy bánt az unokaöccsével, mintha idegen volna.

Hanem, ahogy visszajött, megint meg változott Pál ur. Lassan, roskadozva, lépkedett, mintha nagy, szöges csizmái mázsányi sulylyal nehezednének a lábára s ott, a tulsó oldalon neki támaszkodott, a hirdetési oszlopnak. Az arca olyan szomoru, levert volt s a fejét nekifektette a hideg oszlopnak. Sokáig nézett igy mereven maga elé s végül jól láttam, a szeméből egy könny omlott ki, mely lassan pergett végig a mellén levő réztábla számozott, sárga lapján . . .

Ferenc elhallgatott itt és kérdő tekintettel, várakozóan nézett rám. Nem értette egészen Nyárády Pál viselkedését és mintha magyarázatot várt volna tőlem.

— Vajjon utoljára mért volt olyan kegyetlen az Iván urhoz? — kérdezte aztán elgondolkozva.

Ezen tünődtem én is és aztán elvonultak előttem a Nyárádyak komor, rideg, legendás alakjai, amint átdorbézolt éjszakák után rendezik aktáikat és ime magam előtt láttam a Nyárády familia hagyományos kötelesség-érzetének szomoru, gyászos — utolsó legendáját.

PAKOTS JÓZSEF.

Honvédtoll feliratot használ a dobozokon és az acéltollakon, egy 48-as honvéd ábrájával a dobozokon.

— **Uhlánus altisztek tekézése.** Mint értesülünk az 5-ik uhlánus ezred csáktornyai altisztjei egy teke-egyesületet alapitottak maguk között, mely egyesület minden héten, kedden és szombaton a Hencsey-féle kertben versenytekézést tart. A versenytekézés jövedelme felerészbe csáktornyai jótékonycélu intézmények támogatására, másik felerészben pedig az altisztek ségélyegyletének a gyarapitására lesz forditva.

— **A tartalékosok fegyvergyakorlatai elmaradnak.** A hadügyminiszter legutóbb kiadott rendelete szerint a nagykanizsai 48-ik gyalogezrednél a tartalékos altisztek és gyalogosok folyó évi fegyvergyakorlata elmarad, miért is a folyó évi május hóban kibocsájtott és junius 10 és 12-ikére szóló behivójegyeket a nevezett ezred hadkiegészitő kerületi parancsnoksága sürgösen visszavonta. A folyó évben a 48-ik gyalogezredhez csakis póttartalékosok fognak behivatni 13 napi fegyvergyakorlata junius 16 és 17-ikére.

— **Nagy tűz Légrádon.** Légrád községben e hó 5-én éjjel Lubics Péter gazda telkén tűz ütött ki, mely lakóházát, istálóját, sertésólját, kukoricagóréját, háziállatokkal és összes ingóságokkal együtt elhamvasztotta. A kár mintegy 2000 koronára rug. Ez biztositás utján csak részben térül meg. A tűz oka ismeretlen.

— **Fölmentették** a gyilkosság kisérletének vádja alól.

A nagykanizsai kir. esküdtbiróság folyó hó 7-én tárgyalta Horváth Miklós 19 éves lapáthegyi lakos, péklegény ügyét, kit a kir. ügyészség azzal vádolt, hogy nagybátyjára Medlóvi Mátyásra folyó év március 26-án gyilkossági szándékból egy forgó pisztolyból reá lött. A lövöldözés előzménye az volt, hogy azon nap Horváth Miklós néhány társával apja korcsmájában borozott, berugott s ezután egyik társát Medlovi Mátyás talicskáján tologatta miért Medlovi Mátyásné rá szólt a fiura, a miből erősebb szóváltás kerekedet. A pörlekedésre Medlovi Mátyás is kiment és a részeg fiut egy kissé ellátta s saját portájáról kiutasitotta. A fiu ekkor mérgében hazament, forgópisztolyát magához vette és visszamenve Medlovi Mátyás portájára, Medlovira mintegy 25 lépésnyiről reá lött egyet, a mely elől azonban sértett beugrott a házba, s igy a golvó senkiben sem tett kárt. A lövöldözőt azután Medlovi né jelentésére a községi szolga elfogta, de megszökött s másnap a csendőrök fogták el. A tárgyalás reggel 9 órakor kezdődött, délben két órára megszakitották s délután 5 órakor hirdették ki az esküdtek itéletet, mely szerint Horváth Miklós erős felindulásban elkövetett emberölési kisérletért bünösnek mondatott, mely tettét azonban megzavart lelki állapotban követte el. E verdikt alapján a kir. törvényszék a vádottat felmentette s azonnal szabadlábra helyezte.

— **Bicskázás.** Skvorcz Flórián és Rejter Imre drávamogyoródi legények f. hó 4-én estefelé mulattak Ficz György ugyanottani lakos korcsmájában. Ugyancsak Ficz korcsmájában a másik asztalnál mulattak Poszavecz György és Jambrovics István drávacsányi lakosok és Horváth Mihály miksavári lakos. Késő éjjeli órákig tartott a mulatozásuk és csak éjfél felé tartottak haza. Útközben Horváth Mihály és Skvorc Flórián régebbi haragosok lévén, egymást üllegelni kezdték botjaikkal. Erre Ficz György lefogta Skvorczot, ugy hogy tehetetlen volt, mely alkalmat felhasználván Poszavecz György, Skvorczot hasán és jobb combján hatalmasan összeszurkálta, ugy hogy orvosi vélemény szerint több napig kell nyomnia az ágyat.

— **Lopás.** Jakopcsics Jakab muraszentmártoni lakos révésznek mult hó egyik napján eltünt az ezüst órája s egyébb apróbb tárgyai. A gyanu eleinte Jakopcsicsnak a révésztársára, Bratescsák Márton felsőbisztriczei lakosra irányult, ki Jakopcsicscsal egy kunyhóban lakik. Bratescsák azonban tagad s eddig nem is lehetett rábizonyitani semmit.

— **A belügyminiszter intelme.** A belügyminiszterium a következő óvást teszi közzé: Az utóbbi időben egy bécsi ágens kivándorlókat verbuvál az ausztráliai Queensland részére. Tudomásunk szerint az ottani éghajlatot európai ember alig birja el, minélfogva eddig az ottani gyarmatosok kinaiakkal és az ausztráliai szigetvilág benszülötteivel munkáltatták földjüket s ez a munkásnép bizonyos rabszolgasági viszonyba sülyedt. Ennek most vége s a gyarmatosok a munkaerőt pótolni kénytelenek. Európában toboroztatnak kivándorlókat. Óva intünk mindenkit, hogy az ügynökök szavainak hitelt ne adjon, mivel a kivándorlók könnyen hasonló sorsra juthatnak.

— **Elvi jelentőségü határozatok.** A kereskedelemügyi minisztérium az utóbbi hetekben a következő emlitésreméltó elvi határozatokat hozta: Minden végeladás, árverés, vagy más tömeges és gyors eladásra ingerlő módon történő eladásnak hatósági engedély nélkül való megkezdése az iparlörvény 51. §-ának általános rendelkezéseibe ütközik, még az esetben is, ha az 52. §-ban megjelölt esetek valamelyike fenforog.

A marhahusmérés rendes kezelésének ellenőrzésére a községi elöljáróság is illetékes, mert ugy köz-, mint állategészségi tekintetben is az ellenőrzést a községi elöljáróság, mint helyi hatóság van hivatva első sorban gyakorolni.

— **Hazai beszerzési források.** A m. kir. Kereskedelmi Muzeum igazgatósága másfél évtized óta főleg arra helyez sulyt, hogy a hazai és külföldi üzletvilágot és közönség figyelmét a magyar gyártmányok és termények beszerzési forrásaira felhivja. Három kiadásban tette közzé ezen beszerzési források cimtárát, magyarul és hét idegen nyelven és e cimtárakat eddig az országban és a külföldön több mint 25.000 példányban küldte szét. Tekintettel a mostani nagyobb méretü iparpártolási mozgalomra időszerünek látta 1904-ben közzétett cimtárát, a hazai ipari beszerzési források ezen egyetlen jegyzékét helyesbiteni. Az 1904-iki cimtárhoz, mely 4485 cimet tartalmazott, 1905-ben közzétette az első pótfüzetet, amely 900 uj céget és ugyanannyi helyesbitő adatot sorolt fel. Most kiadja a második pótfüzetet, amely az 1906. évben alakult ujabb iparvállalatokat és terménykiviteli cégeket tartalmazza. Ebben ismét mintegy 850 cim és ugyanannyi helyesbitő adat foglaltatik. Ez a második pótfüzet a Stéphaneum nyomdánál (VIII. Szentkirály-utca 26. sz.) 1 koronáért kapható.

— **A Tulipánkert.** A Fischer Emil által forgalomba hozott tulipán-jelvények árából 70 százalékot juttat az intéző bizottság magyar iparvédelmi célokra Ilyen valódi jelvények 1, 2 és 3 kor. kivitelben kaphatók STRAUSZ SÁNDOR könyvkereskedésében Csáktornyán.

KÖZGAZDASÁG.

Védekezés a gyürüs pille hernyója ellen.

Ha végig megyünk Csáktornya gyümölcskertjein — szomoru képet látunk, amennyiben alig találunk ma már gyümölcsfát — kivált cseresznye, — meggy, — és almafát, melynek levele volna; gyümölcsről szó sincs!

Annál több rajta a hizott hernyó!

Ezen pusztitó hernyó oly nagymérvü elszaporosodását azon körülmény okozta, — hogy a legtöbb gazda, — habár szorgalmasan hernyózott a télen, és még a gyapjas pille tojását is összeszedte, — mely utóbbi szintén nem fészekbe rakja tojásait — hanem csomóba a fa derekára, karóra, oszlopra, falra, sőt kőrakásra, s egy-egy csomó egy kis taplódarabra emlékeztet, — tehát nehezen felismerhető, — — mégis maradtak a fán, és pedig azok véghajtásain — kissebb-nagyobb gyürü alakban lerakott hernyótojások, — melyeket a gyürüs pille ragasztott oda julius hóban, — egy-egy gyürübe 3—400-at!

Hamár ezen gyürüs galyak levágását elmulasztottuk, s a rohamosan fejlődő, — falánk hernyó elszaparodását megengedtük, — kötelességünk lett volna később, tavaszszal, midőn már meglátszott tömeges fellépése, annak gyökeres irtásához fogni, — ami azért nem jár nehézséggel, mivel éjelre és eső előtt összejönnek egy csoportba, — hol vagy mésztejjel, vagy erős szikoldattal megpermetezve, feltétlen elpusztulnak.

Minthogy e hernyók egy ideig társaságban élnek s olykor a faderékon is meghuzódnak egy csomóban, könnyü lett volna az egész hernyótársaságot meghuzodása helyén megfelelő hosszuságu rud végére kötött rongycsomóval összezuzni!

Erről azonban az idén lekéstünk, annál nagyobb szükségünk lesz rá jövőre, (!) — ha a fent ajánlott permetezést sürgősen keresztül nem visszük, — még mielőtt a hernyó átalakul — sárgásbarna, 3—4 cm. széles, zömöktestü lepkévé!

A permetezés nem jár nagy költséggel, amennyiben (10%-os) tiz százalékos oldat megfelel; a mész ára ismeretes, a szikső is olcsó, (á kiló 20 fillér) és minden füszerkereskedésben kapható!

Végül felemlitem még, hogy gyümölcsfáinkat — a szomszédságból átvándorló hernyóktól, — hacsak a fák koronái nem érintkeznek egymással, ugy óvhatjuk meg, ha hernyóenyv gyürükkel szereljük fel, megtisztitott fáinkat mintegy mellmagasságban!

Vegyünk 15—20 cm. széles, vastagabb papirszeletet, kössük körül szorosan a fa törzséhez és belül kenjük ki az emlitett enyvvel. Igen jó hernyóenyv készithető e célra a következőleg: 500 gramm fehér szurok tűz fölött megolvasztatik és 400 gramm disznózsir hozzákevertetik. A melegen jól elkevert anyag kitünően alkalmas, hogy minden felfelé tartó rovart utjában megakadályozzon.

Ennyi fáradsággal és csekély költséggel tartozunk önönmagunknak — és embertársainknak!

ULICSNY KÁROLY,
m. kir. szől. és bor. ker. felügyelő.

XXIII. Csáktornya, 1906. juniuša 10-ga 23. Broj.

Sve pošiljke se tičuč zadržaja novinah, naj se pošiljaju na me, uredn ika vu Csáktornya.

Izdateljstvo: knjižara Strausz Sandora, kam se predplate i obznane pošiljaju.

MEDJIMURJE

na horvatskom i magjarskom jeziku izlažeći družtveni, znastveni i povučljivi list za puk

Izlazi svaki tjeden jedenkrat i to: vu svaku nedelju.

Predplatna cena je:
Na celo leto . . . . . 8 kor.
Na pol leta . . . . . 4 kor
Na četvert leta . . . 2 kor.
Pojedini broji koštaju 20 fil.

Obznane se poleg pogodbe i fal računaju.

Odgovorni urednik: LOPARITS R. JÓZSEF.
Glavni urednik: MARGITAI JÓZSEF.
Izdatelj i vlastnik: STRAUSZ SÁNDOR.

Hmanjikovanje.

To je prava megjimurska reč. Hmanjikuje on, koj ima delo, pak ipak nedela, nego se po krčmah klati. On koj misli, da ako nedela, ima ravno takov juš jesti, kak on, koj se cele dneve znoji.

Čovek na greh misli i jal ga obide, kada vidi takove ljudi. koji su navek vu krčmi pak još bolše življenje imaju, kak oni, koji navek poslujeju i trsiju se poštenim delom kruh služiti.

Pak vu tem čalarnim svetu je tak, da sada on ima poštenje, koj više zna piti bolje zna larmati, bolje zna puntati proti onim, koji težko znojiju od dela, na kojih pleča se nalegne jezero i jezero skrbi svakdanešnjeg življenja. Pak si zato na to misli človek, jeli je vredno bolje pošteno delati ili pak onak z lehkoma živeti, kak njih vnogo takvih živi.

Samo gledimo vu selah. Koj je pošten gazda i trsi se marljivo gospodariti, da budu potlam i njegovi odvetki nekaj imali, ga svi za skupca, škrtlavca zoveju. Vu vnogim selu samo on ima poštenje, koj bolje larmati zna i bolje piti. To su pravi sociališti. Oni koji bolje znaju kleti Boga, koji bolje znaju puntati proti domovini i proti zakonu oni su ljudi. Za njimi bi vu ogenj išlo celo selo. Vu varaših je ravno tak. Lumpi se skup sedneju vu krčmi i onak po pravim počneju šimfati one ljudi, koji si bormeš zaslužiju s težkim delom svakdašnji kruh.

Denes njih je jako malo, koji poslujeju ali njih je vnogo koji hmanjikujeju, a još više njih ga, koji jesti hočeju. Pak to nemre ova zemlja doprinesti. Zato su nezadovoljni. Navoljiju se te domovine i ideju vu Ameriku. Tu njih je sram bilo delati, tam dan i noč moreju delati.

Vu Ameriki je samo tuliko vreden jeden človek, kuliko delati zna. Koj vu Ameriki lenjari, on niti jesti ne dobi. Tak bi moralo to i pri nas biti. Jer pri nas njih ga vnogo još, koji si sa tem iščeju kruha, da siromaške ljudi noriju kak to delaju oni socialište, koji po Bački puntaju težake, da naj nejdeju vu rēs, vu koj su se pogodili nego naj vekšu plaču zahtevaju. Resari štrajkuvaju. Jer to kaj resari hočeju od gazdov, to je nemoguče. Gazda nemre vekši falat slugi dati, kak sebi. Ako to napravi onda je bedak, jer sam sebi kvara napravi. Ovak pak ako neda žito doli pokositi mu ovo sprhni na polju. Samo tuliko bude dal pokositi, kuliko bude njemu treba. Drugo žito mu sprhni. Iz toga bude samo on imel hasna koj je resare izpuntal.

Jer težak ako ne dela. onda niti resa nedobi, niti plaču. Iz te plače i resa je negda mogel živeti celo leto. Vezda mu je premalo. Zakaj? Zato, da su je takovi huncvuti, koji ga puntaju, pol penez njim da, jer njih veruje, još bolje kak Boga.

Ako je gdo kvaren, onda je navek težak kvaren. Jer prvič gladuvati mu mora cela familija, zbog toga, jer je, gda bi delati moral hmanjikuval, drugoč greh je včinil sa tem kaj je podpomogel ono silje na nikaj deti, koje je dragi Bog dal.

Hmanjikuvanje je na kaj kaj vpeljalo človeka. Svakomu grehu je skoro hmanjikovanje mati. Jer koj verno i pošteno dela, onomu nedojde na pamet nikakva huncutarija. Na greh si samo on ima čas misliti, koj hmanjikuje.

Naš orsag bude samo onda srečen, ako bude i tu samo tuliko vreden jeden človek kuliko i kak posluje. Ali onda niti več nebude pri nas larmastih ljudi. Takvih koji samo vnogo brbljati znaju — a malo kaj moreju pokazati, da su to oni napravili.

Politički pregled.

Ex-lex je minul. Orsačko spravišče je dalo punomoč kormanu, da slobodno daje porciju brati tak dugo, dok budeju proračuni posvečeni. Dopuščeno je onim, koji porciju plačaju, da oko su sa porcijom zaostali, to budeju mogli na rate plačati.

Jako je znameniti bil govor Holló Lajoša ablegata Kossuthove stranke, koj je predstavil, da celo orsačko spravišče naj zahvali onim, koji su pod nezakonitim kormanom ne hoteli porciju plačati i tak su nezakonitog položaja na dugše vremena nemogučnim včinili. Celo orsačko spravišče je vu tem prav dalo ablegatu Holló Lajošu.

Več su i napravili zakon od novačenja (štelinge).

Štelinge budu se po celim orsagu od juniuša 11-ga do juliuša 13-ga obdržale. Letos budu dve štelinge jedna vezda a druga vu oktobru. Vu oktobru budu došli pod šte-

ZABAVA.

Kinezko prirečje.

Kinezki oberstar Tšeng Ki Tong je u svoje vrieme boravil kroz deset godinah u Europi i tu je naravski imal dosta prilike čuti europejsko mnienje vrhu njegovih zemljakah kinezah. Najviše ga je srdilo, da gospoda europejci o njegovih zemljacih za pravo više neznadu, kak da ljudi u Kini, su malemi čoviečulci sa dugimi kitami iz lasih i dugimi, na obodvie strane ustah dole visečemi tankemi mustači, koji samo na vkriž podmetnutimi vlastitimi nogami, u svojimi dugimi, raznim cvietjem vezanimi i pomalanimi haljami na podu, na prostrtem sagu sede i glavami kimaju.

Oberstar Tšeng Ki Tong bil je učen čoviek, pak je u hatar svojih zemljakah napisal vrlo duhovitu knjigu, koju je knjigar Reissner u Leipzigu dal štampati, i u toj knjigi je oberstar svoga puka kip i priliku na javnost predal, pred kojom bi mnogi europejac mogel porumeniti i osramočen dole u zemlju gledati.

Pošto se srdce i duh puka, med ostalim i u njegovih prirečjih zrcali, hoču nekoje izmed njih, kako sam je u pomenutoj knjigi čital, ovde obielodaniti, mozbit se gde koj čitalac pred kinezom sa kitom odkrije i mu se nakloni! —

Trinajst, meni najpriličnijih sam iz knjige izabral i evo su:

Bog ima za svaku travicu rosu, kako anda nebi imal i utiehu za svakoga siromaka?

Dobra pčela se nikada nesedne na posušeni cviet.

Sam čoviek mora trpeti, ako hoče nevolje drugih prosuditi znati.

Mnogi varaš ima svoje zanimivosti i u mnogem varašu je liepo, ali pri domaćem komenu je najliepše

Tko u Boga nevieruje, neka gleda blisk i neka sluša grmljavinu.

Prava čoviečanska ljubav se pokaže u tom, da se siromakom drva pošalju onda kad im je zima, a ne da se sretnim arovi nose!

Za mnogimi sladkimi usti je otrovno srdce.

Tekar onda, kada se kroz sve neprilike protura i sve žuhkoče u životu nakošta, postane se mužem.

Mudri čoviek se znade okolnostjam prilagoditi, kak voda koja prima formu posude u kojoj je.

Bedasti muž se boji pred svojom ženom, a pametna žena sluša svoga muža.

Dobromu konju je samo jedan udarac bičom dosta, pametnomu čovieku samo jedna rieč.

Falinga jednog hipa, rodi često nevolju kroz cieli život.

Bolje je sebe samoga pitati nego druge.

Iz ovih autentičnih kinezkih prirečjah se more jasno videti, da kinezi nisu baš zadnji ljudi, niti u pogledu viere niti morala; dapače i mnogi europejac bi se mogel od njih gde kaj naučiti.

Samo uljudno!

Čoviek uljudan, koj razme s ljudmi uljudno občiti, je za družtvo puno vriedan, njega svaki rad dohadja u družtvo, jer je on svojom uljudnostju srdca svih predobil, kak n. pr. Ferko Brezak.

lingu oni, koji su se 1883-, 1884-, i 1885-ga ljeta rodili.

Oni koji budu vu juniušu došli pod štelingu, koji su se 1884-ga ljeta rodili i za soldate ostaneju taki dobiju pozivnicu, da augusztuša 1-ga imaju nutri iti. Iz 1882 i 1883-ga ljeta budu samo onda nutri zvali regrute, ako njih iz 1884-ga ljeta nebude dosta. A druge pak budu za rezervište deli.

Kak čitamo iz jednih novinah, je dopuščeno, da oni težaki, koji bi drugač vnogo zamudili, moreju tam iti pod štelingu gde stanujeju tojest gde delo imaju.

Minister honvedskih poslov je dal vun naredbu, da oni koji budu letos vu juniušu išli na štelingu iz cele soldačije 1 leto a iz tri letah se jim više mesecov odpusti. Samo vu redu moraju nutri rukovati.

Vezda več orsačko spravišče razpravlja zakon od magjarske harmice. Zbog toga je strašna halabuka vu Austriji. Strašno su srditi, da je kralj dal dozvolu našoj vladi, da vezda ne več skupnu harmicu, nego magjarsku harmicu naj vu zakon postaviju. Poleg te harmice nebudemo več vu savezu sa Austrijom, nego budemo pogodbu napravili svigdar, kak se to k dvem jednako slobodnim susedom šika. Pak vezda larmaju vu Austriji. Prije su čehi grizli nemce, nemci štajerce, sviskup su se grizli kak psi. Vezda je tam mir, vezda bi samo magjare radi grizli. Svi su se složili. Vezda je moči videti što je cecal naš narod. Mi smo Austriju kak kaču odgajali na naših prsah i ona nas je cecala. To nije politika to je več pitanja falačka kruha. Naš narod je gladuval. Austrijanci su dobro živeli na našoj koži.

Nemški cesar Vilmoš je vu Beč došel, da pohodi našega kralja. Cesar je med tem najprvi pohodil i magjarskoga minister predsednik Wekerleja i njega s odlikom nadaril.

KAJ JE NOVOGA?

— ***Kolendar.*** Juniuš 11 Pondeljek Barnabaš apoštol. — 12. Tork Antonija muč. — 13 Srena Anton paduvanski — 14. Četvrtek, Telovo (svetek) — 15 Petek, Vida muč. — 16 Subota, Ferenc — 17. Nedelja, Peregrin opat. — Evangelium ove nedelje je, kad je jeden človak veliku večerju priredil — Zadnji fertalj meseca je 13-ga ob 8 vuru 34 minuti odvečer. — Sejam bude 15-ga vu Drávavásárhelyu — 13-ga vu Ljubešćici — Vreme kak stoletni kolendar kaže se bude mešalo.

— **Ženitba i politika.** Iz političko-nacijonalnih uzroka promeni na jezero finov svoje švedsko ime na finsko. Tak je načinil na sveučilištu vu Helsingsforsu jeden akademičar, koji se je zaručil s gospodjicom, koja je bogata bila i ljepa. Zval se je Hallongren, a da postane fin uzel si ime Sipifilta. Sve je bilo dobro, ali zaručnica je rekla, da se ona zaručila sa Hallongrenom, a Sipifilta niti nepozna, niti hoče poznati i razpitala je zaruke. Siromašni diak! Zbog patrijotizma izmenil je ime, ali i izgubil zaručnicu.

— **Luftbalon,** kojim se more ravnati. Iz Berlina javljaju, da je major Parseval konstruiral novi luftballon, kojim se more ravnati. Ovih dana uzdigal se vu zrak i par puta obišel mesto uzlaska, da dokaže da se dade upravljati po želji. Luftbalon bude prikazan caru Vilmošu.

— **Buna vu cirkvi.** Vu Palermo je vu cirkvi Campo Felice netko za vreme službe zakričal: »Krov se ruši! Spasite se!» Pučanstvo proleti prama vratam da se spasi. U toj stiski su dve gospe usmrćene. a preko dvadeset osoba oranjeno.

— **Vtoplena ladja.** Okolo Vladivostoka je več duže vreme na plovila jedna englezka ladja. Ova ladja se je blizu Askold otoku na jednu morsku raketu trsnula ovoga meseca 1-ga i vtopila se je. Zvun jednoga marinera su se svi drugi potopili, koji su na damfšifu bili.

— **Željeznička nesreča.** Muraközi Pál zemeljski gospon vu Budapešti se je sa svojim konjem dimo trsil. Kak je poleg Izsáka pri vahti prek hotel iti čez železnicu, ga je cug zastigel i strašnom jakostjom kućiju, konja i Muraközi Pála je vu jarek hitil. Konju su se križeci pretrgli i taki je poginul. Gazdi se je zvun malog oranjenja nikaj ne pripetilo.

— **Zimsko vreme.** Kak da bi vu marciušu bili, tak nas je najedenput počel podpuhavati mrzli sever. Strašni veter je počel puhati. Mali deždj je šprical i vnogi su se več počeli bojati od mraza. — **Kak** čitamo vu novinah vu Triestu je strašna zima. I sneg je curel. Trgovci koji ta svinje pošilaju su dobili glase da naj svinje zaklane pošleju, jer je vu Triestu zima. — Hvala Bogu na Medardovo je ipak lepo presvetilo sunce i veter je vtihnul. — Stari ljudi veliju, kakovo vreme je na Medardovo, takovo je potlam četerdeset dni. Znatiželjni smo, jeli bude to istina!

— **Rezervišti** nebudu na muštru išli, Minister vojnih poslov je dal vun naredbu da letos rezervišti 48-ga pešičkog regimenta nebudu na muštru išli. Zbog toga je kaniž-ko zapovedničtvo sve one pozive za muštru poleg kojih bi rezervišti 10 i 12 juniuša nutri morali iti nazaj zelo. Ljetos budu. samo ersatzrezervišti išli nutri i to juniuša 16 i 17-ga na 13 dni.

— **Penecil i batina.** Skvorc Flórian i Rajter Imre iz Drávamogyoróda su se zabavljali ovoga meseca 4-ga vu krčmi Ficz Györgya tamošnjeg krčmara. Pri drugim stolu se je zabavljal Poszavecz György i Jambrovics Istvan iz Drávacsánya i Horváth Mihály iz Miksavára. Do kesne noči su se zabavljali i samo ob pol noči su se dimo razkadeli. Na putu su se Horváth Mihály i i Skvorc Florian jer su se več zdavnja srdili jeden na drugoga, počeli sa botami buhati. Na to je Ficz György prijel zgrabil Skvorca tak da se je niti gibati ne mogel. To videči Poszavec je zgrabil penecila i fest je spikal Skvorca vu črevo i vu kučte tak da ov 7 dni mora vu postelji ležati, kak je to doktorski ustanovljeno.

— **Tatbina.** Jakopcsics Jakab je brodar vu Muraszentmartonu. Prošle dane je negdo vkral Jakopcsicsovu vuru i druge stvari. Sumlja je na Batjascsak Martona bila, koj je takaj brodar i koj skup stanuje sa Jakopcsicsom. Ali Bratanscsak sve taji pak zato je do sada na njega ne bilo moči nikaj dosvedočiti.

— **Štelinga** bude vu Csáktornyaiskim kotaru juniuša 18., 19., 20., 21, 22., 23-ga. Pod štelingu budu došli oni, koji su se 1882., 1883, 1884-ga ljeta rodili. Vu perlačkim kotaru bude štelinga juniuša 11., 12., 13., 15., 16-ga. Vu csaktornyaiskim kotaru

---

Brezak je imal svoju kuću, — i tam je stanoval visoko gore med brdinami. Mnogi krat su mimo njegovog dvorca prolazili putniki i izletniki, koji su si hoteli svieta jedno malo iz visokoga zaluknuti; pak ako je onda takovim zatrudjenim putnikom Brezak ponudil malu okriepu tiela, koju su ovi željno prihvatili, pak ih je onda podvoril kiselim mliekom, to su mu oni za to rado platili, koliko je zahtieval — bar da su dobili — a najmre po velikoj vručini. —

Ali Brezak pri tom nije bil bezobrazan i pohlepen, jer on nije prevelike ciene za svoje vino ili mlieko od žednih putnikah zahtieval, dapače on je novomu gospodinu školniku ovo svoje dobročinstvo sa svom uljudnostju badava pružil.

Novi gospodin školnik je bil najme prijatelj prirode, pak je na skoro, poslie svog imenovanja za učitelja na tamošnjoj školi, sa velikom dugom zelenom škatuljom preko ramena, za sabiranje raznog cvietja i na dugoj palici nasadjenom mrežicom, za lovljenje razno šarenih metuljah i skakavcah oboružan vuz brieg do dvorca Brezakovoga dogazil, pak pošto je bil baš vruči dan, to se je gospodin mladi učitelj znojil, kak da je u parnu kupelj došel, dosliedno tomu je i silno ožedjal, pak je hotel od Brezaka jednu času friškoga mlieka kupiti.

Za starim pak Brezakom je stal njegov mali dečec Miškec, koj si je otca pod jedno za hlače cukal, i kad je stari opazil, da njegov Miškec ima nieku tajnu, prignul se je k njemu dole, a ov mu u uho prišaptne:

»Japa, to je naš novi gospodin učitelj!

I kad je stari Brezak metnul na stol pred gospodina učitelja dobru veliku čašu friškoga mlieka, sel se je i on liepo uljudno k stolu te je započel spomenek o vriemenu i o marhi, te kako se mladomu gospodinu učitelju ovde u miestu dopada; a kad su se dosta naspominali I gospodin učitelj je iz žepa potegnul novčarku za da popito mlieko plati, odklonil je to Brezak posve uljudno i rekel, da bi se on moral pred cielim selom sramuvati, ako bi za ovih nekoliko žlicah mlieka od gospodina učitelja, koj je i učitelj njegovog Miškeca plaču uzel.

Kad pak je gospodin učitelj pri tom ostal, da hoče platiti, jer on nikakove prikaze niti neče a niti nesme uzimati, jer se to s njegovom službom neslaže, onda je stari Brezak odgovoril. da tu o kakovih prikazih nemre biti govor jer:

»Znadu» — je rekel — »drugčije dobe to mlieko moji teliči i pajceki, a jeli je ovi popiju ili gospodin učitelj je meni sve jedno!»

I anda je gospodin učitelj moral svoju novčarku opet u žep spraviti, i valjda se na gostoljubivog starog Brezaka radi njegovih nespretnih riečih nije srdil, jer:

Stari je od srdca dobro mislil, jer niti od teličov niti od pajcekov nebi bil za mlieko plaču dobil i u tom pogledu mu je bilo sve jedno, ali nije dobro pogodil sa svojim grubjansko-uljudnim izrazom.

Em. Kollay.

Nekaj za kratek čas.

Gjuru vrag nese.

Gjura je rad krčme pregledaval. Pak zbog toga su mu višeput gospon plebanuš obečali, da bude ga odnesel vrag.

Gjura je na to malo dal i hodil je vu redu vu krčmu.

bude prezeš štelinge Tóth István a vu perlačkim kotaru bude Dr. Zakál Lajos,

— **Ogenj vu Légradu.** Vu Lègrád občini je ovoga meseca 5-ga vu noči ogenj vudril vun pri Ljubics Pèter gazdi. Zgorela mu je hiža, štala kotec i sva marha pak ves drugi gibuči imetek. Kvar je okolo 2000 korun. Nekaj bude iz toga nazaj dobil, jer je hiža assekulerana bila. Zrok ognja je nepoznat.

— **Vu csáktornyaiskim kotaru** bude se sledeče držala štelinga: Juniuša 18. Csáktornya varaš, Muraszentmárton, Bottornya notariušije. — Juniuša 19-ga, Belicza, Viziszentgyòrgy i Muraszerdahely notarijušije. — Juniuša 20-ga, Csáktornya fara, Drávacsány, Murasiklós notarijušija. — Juniuša 21-ga Drávavásárhely, Stridó, i Felsőmihalyfalva notarijušije. — Pod štelingu budu došli oni koji su se 1882-, 1883-, 1884-ga ljeta rodili. Prezeš štelinge bude Tóth István a doktor bude Dr. Kovacsics Ferencz kotarski doktor.

— **Položaj vu Ruskoj.** Ruska je duma tak stala proti ministarstvu osobito proti ministru predsedniku Goremykinu, da je ovaj odlučil ne dojti više vu dumu. Na večer posle podne obdržavanom ministarskom večju zaključeno odpovedanje cieloge ministarstva. Za večer pak sazvana je krunska sednica.

Ovoga meseca 1-ga je sednica dume. protekla posve mirno. Govorili su od odstranjenja smrtne kazne zastupniki: Nabokov, Lednieky, Aladin, Pojarkov, Sedelnikov, Geržovi i vnogi drugi. Svi su vu glavnom govorili proti postojećoj vladi, koja ne dozvoljava, da duma dojde vu neposredni saobraćaj s carem. Duma je nemočna pred ovakovom vladom, — jer vlada — ima vu vlasti štuke. Svaki govornik išče zakon za odstranjenje smrtne kaštige.

— **Nemački car.** 6. o. m. pred podne sa vlastitim dvorskim vlakom na kolodvor, severne željeznice dospel vu Beč, gde ga je dočekal Njeg. Veličanstvo kralj. Od kolodvora vozili budu se obedva vladari sa spojnom železnicom na Penzinški kolodvor, gde budu ih dočekali predstavniki oblasti.

— **Zaklal je svojega brata.** Od strašneg ubojstva pišeju jedne novine. Vu temesvarmegjinskoj Kissoda občini su ovoga meseca 1-ga zapregli dva brati Csonka Jefta i Tomo, da se budu na sejam peljali vu Temesvár. Po putu su se zbog nečesa porekli — akoprem su navek jako zdobra bili pak je stareši brat vu porečenje šuknul jeftu, mlejsaga brata. Zbog toga se je Jefta po celim putu srdil i strašen čin je odlučil vu sebi. Kada su dimo došli. je Jefta sa jednom sekirom po glavi mraknul. Tomu, tak da je ov taki vumrl. Krvoločnika su prijeli.

— **Capa vu Adriji.** Vu Poli su marineri jednu 5 meter veliku capu prijeli, iz morja ovoga meseca 2-ga. Capa je velika riba, koja i ljudi poje vu morju. Ova capa, koju su prijeli, je vu želudcu imala jednoga delfina i jednoga konja meso. Kada su ju na vagu deli, je 2 jezere kilogramov tojest 20 metercentov bila žmetna.

— **Nekaj izvanrednoga.** Kaj se vse pripeća vezdašnjega veka po tem širokem svetu, ni moči izreči. Drugda prveši ljetah vu juniuša meseca prvi dnevi za počela se tak rekuč naj veksa vručina i sunce razpreztiralo je svoje tople trake, travi, silju i vsemu bilju davalo je svoju blagdanu toplotu, ljetos pak je vse suprotivno. Nečemuren mrzel veter, koj več od 4 dneva počemši neprestanoma nečemurno puše, rezhladil je zraka na tuliko, da mesto ljetne oprave zimsko oblečalo moramo nucati. Ali kaj se toga tiče, mi si još vu tom moremo pomoči, da se pred zimom skrijemo i telo naše s toplom opravom odenemo, nego siromaške ptičice, osobito lastavice koje su niktomu vučne i koje se jedino samo iz muhami hraniju, one su ostavile nas i odletele su nazat vu tople orsage, gde si moreju hranu najti da od glada nepogineju. Kaj je naj čudnoviteše i pomiluvanja vredno da su rajše povrgle svoje mile mlade neg bi one poginule, pri času zato su to včinile, da su ni mogle najti sebi a tim menje svojim malim hranu, ar po takvim vremenu kak muhe tak i drugi kajkakvi kukci jeli su poginuli, ali se pak kam sposkrili jesu. Ovo se okolo csáktornyaiske okolice dogodilo, ar koj to opišuje iz izkustva piše, vu kojega komori dve lastavičine familije ima. 5. juniuša su još žive bile male lastavice a 7-ga juniuša v jutro je več mrtve našel, starim pako ni tora nit glasa, da pače nit po zraku ni videti ljetati ni jedne Želen sam znati jeli se opet i kada nazaj povrneju te ljepo protuletje nazveščajuče mile ptičice? M. F.

— **Ogenj.** Vu Nagyfalu občini je ovoga meseca 8-ga po poldan veliki ogenj vudril vun iz nepoznatog zoka. Zgoreli su dva škednji.

— **Od šale glava ne boli.** Vu nekojem menjšem nemškem meštu se je šetala pred par dnevi nekoja mala princeza svojom odgojiteljicom zvun mesta je videla kak tam na travniku mestni dijaki napravljaju žive hraste te se postavljaju na glavu. »Oh, to bi i ja rada probala!». — Rekla je princeza. »Ali, ali! To se za te ne šika, tvoje hlačice bi se videle» ju je opominjala odgojiteljica. Drugi dan na to nisu mogli v gradu nigder puckicu najti. Na zadnje su ju našli na vrtu, gde je delala — žive hraste! »Sada sam hlačice slekla!» se je izgovarjala strogoj odgojiteljici.

— **Stroški za sultanov harem** znašaju vsako leto kakovih 72 milijonov korun! — Kakovih sto ženah sultan vsako leto da zamuž, vsaka dobi 180.000 korun herbije sultan pa si preskrbi bolje »friško» blago. Kakvih 390 ženah ima sultan zmirom vu zalogu. Med turskimi uredniki je vsaki vesel, ako se »posreči» njegovi kćeri vu harem. Tam ima 10 služkinjah, lepu kočiju s 4 konji.

— **Kuliko dohodka ima papa?** Papa ima od svojih imanjah na leto 875 jezer korun dohodkov vrednosti mu donašaju okoli 6 milijonov, po dari dobi za tri milijone korun. Vu celom dobi na leto 21, miljonov. 865 jezer korun. Med temi su takozvani »Petrovi filleri, koji nosiju 12 milijonov korun na leto. Od svojih dohodkov izda papa 5 milijune 647 jezer korun. Tri milijune plača kardinalom i drugim predsednikom, 397 jezer korun ga stane družina 1 millijun 250 jezer izda papa vsaku leto za knjižnicu, muzejum i t. d. Poleg toga ga stane zdržavanje Petrove bazilike 750 jezero korun, i 750 jezero korun da za druge namene. Njegov čisti dobiček na leto znaša 16 miljonov korun.

— **Mužki kolendar za junijuš.** Kakvo vreme je na sv. Medarda (8. junija) takovo celi mesec ostane. — Na Medardovo i Margetinje su rade hude vure, grom, tresk, toča plohe, Či je pred Ivanjem suša, je po Ivanjem moča naopak či je pred Ivanjem moča je po Ivanjem suša. Sunce niti jeden dan tak lepo ne sija kak na Petrovo. — Sv. Ivan prvi letni dan. — Na Ivanje cvete penez, na božiču pak prapot. — O trojakih se teliči od cecanja odstavljaju. Do Margetinoga mora kuruza okopana biti. — Na Vidovo i Medardovo se začne košnja. Povrtnica se na sv. Petra post seja i to po poldne. — Repa se med Margetinjem — i Porcinkulovim seja.

— **Venčanje** španjolskoga kralja. Več vu zadnjm broju smo pisali, da su španyolskoga kralya Alfonza trinastoga i njegovu mladu ženu Ena prncesu priliko , kada su zdavanja išli, pod luft hoteli pustiti. Krivec je od onda prijeti i Mateo Morales se zove. Tak dakle onaj človek koj je tuliko nedužnih poslal na drugi svet, za svoja krivnju bude samo prad višnjim. Sudcom dal odgovor. I kad su ga prijeli strelil se je.

— Lepi letni večer je bil pak je — Gjurova žena vun pustila na vrt črnu telicu naj se pase. Ali barnika se je ne hotela pasti, — nego si je doli legla poleg prelaza.

Ravno onda se je i Gjura povrnul dimo. Odkud drugod kak iz krčme. Pak jer je iz krčme došel, naravski je onak naopak videl celi svet. Došel je i do prelaza. To nije spazil, da na drugoj strani prelaza njegova barnika dremlje.

Stal je prek prelaza. Vu tem hipu je barnika gori skočila, ravno Gjuri med noge. I bežati je počela. Gjura si je drugo ne mislil, nego da se je spunila reč gospona plebanuša i po njega je došel vrag. Pak zato je zakričal ženi, koja je iz ganjka gledala to celu komediju.

— Zbogom Viktorija! — Pisma su za trami!

—

To je drugo!

Ivo: Rad bi prodal svojega imetka.

Jandro: Pak morti nemaš kupca?

Ivo: Kupca imam.

Jandro: No pak zakaj neprodaš tvojega imetka?

Ivo: Jer nemam imetka.

—

Čisto zbiranje.

Zbirač: Znaš žena, ljetos ti je čisto zbiranje bilo.

Žena: Kak ti to znaš?

Zbirač: Želudec mi je tak čist i prazen, kak da bi denes nebi jel. Po tem si mislim da je i zbiranje čisto bilo.

—

Poslušan Pišta.

Pišti je bilo prepovedano, da pod obedom govori. Ali jedenput je med obedom pregovoril Pišta.

— Jeli slobodno nekaj povem mama

— Nesmeš, dete naj bude tiho pod obedom!

Za malo vreme je opet pregovoril Pišta.

— Jeli ti morem povedati mama?

— Ali samti več rekla da tiho budi!

Kada je kraj bil obedu onda je rekla mama Pišti, da vezda naj slobodno govori:

— Samo to sam ti hotel povedat; da dok smo mi jeli, ciganica nam je vuni kokosi hranila a zatem pak je prijela i vu torbu dela.

Sluga izsluženi vojnik,

oženjen bez djece, neporočan koji govori i piše hrvatski i magjarski prima se od 1 juniuša u službu. Písmene ponudbe obložene sa svjedočbami imadu se poslati na uredničtvo ovoga lista.

722 3—3

Gabona árak. — Cena žitka

1 m.-mázsa.	1 m-cent.	kor fill.
Buza	Pšenica	14.30—
Rozs	Hrž	11.60—
Árpa	Ječmen	13.00—
Zab	Zob	17.00—
Kukoricza uj	Kuruza nova	13.80—
Fehér bab uj	Grah beli	18.00—
Sárga » »	» žuti	13.00—
Vegyes » »	» zmešan	13.00—
Kendermag	Konopljeno seme	26.00—
Lenmag	Len	18.00—
Tökmag	Koščice	18.00—
Bükköny	Grahorka	14.00—

Egy fiatal ember a német nyelvet óhajtja megtanulni — egy

nyelvtanitót keres.

Cím a kiadóban.

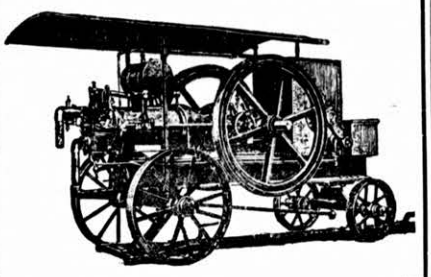

CSÉPLÉSI ÉS GAZDASÁGI CZÉLOKRA

legjobban bevált

BENSIN MOTOROK

Ipari és malomhajtásra

legolcsóbb üzemü

Szivógázmotorok

legelőnyösebben kaphatók:

Beck és Gergely

motor- és gépgyárában

BUDAPEST, V., Váci-ut 12.

702 9—13

Egy jó erkölcsü fiu, ki legalább három polgári iskolát jó eredménnyel végezte TODOR R. utód. cégnél Csáktornyán **tanoncul felvétetik.** 735 1—*

Hirdetmény.

Domasinecz község elöljársága ezennel közzé teszi, hogy a községben épitendő két cement hid épitése **folyó hó 24-én délután 2 órakor** Domasinecz községben tartandó árlejtéskor a legkevesebbért elvállaló épitőmesternek kiadatik. Feltételek Domasineczen a községbirónál megtekinthetők. Kikiáltási ár 2400 K.

737 1—1 **Az elöljáróság.**

Budapesten

Az egyetlen

Független

Ellenzéki

nagy napilap:

‚AZ UJSÁG'

Előfizetési ára:

Egész évre	28 K. — f.
Félévre	14 , — ,
Negyedévre	7 , — ,
Egy hónapra	2 , 40 ,

Gyönyörü albumajándék karácsonyra Az Ujság minden előfizetőjének kivétel nélkül!

Megrendelési cím: AZ UJSÁG kiadóhivatala, Budapest, VII., Kerepesi-út 54.

Magyar Regényirók

Megjelent az első sorozat. Tartalma:
Csiky Gergely: Az Atlasz család. *Illusztrálta Neogrády Antal.*
B. Kemény Zsigmond: A rajongók. Két köt. *Illusztr. R. Hirsch Nelli.*
Pálffy Albert: Esztike kisasszony professzora. *Illusztr. Márk Lajos.*
Vadnai Károly: A kis tündér. *Illusztrálta Nagy Sándor.*

A legértékesebb magyar regények

egyöntetű képes kiadása hatvan kötetben.

Szerkeszti

MIKSZÁTH KÁLMÁN

a ki a nagy vállalat eszméjét kidolgozta és a kötetek elé megirja az irók jellemrajzát.

A nagy magyar elbeszélő méltatja a magyar elbeszélő irodalom jeleseit.

A bevezetések sorozata együtt a magyar regényirodalom kész története.

A gyüjtemény 34 iró 54 munkáját – a magyar irodalom ötvennégy kiváló alkotását – öleli fel.

AZ IRÓK NÉVSORA						AZ IRÓK NÉVSORA
	Baksay Sándor	Dóczi Lajos	Iványi Ödön	Nagy Ignácz	Tolnai Lajos	
	Beniczkyné Bajza Lenke	B. Eötvös József	Jókai Mór	Pálffy Albert	Vadnai Károly	
	Beöthy László	Fáy András	B. Jósika Miklós	B. Podmaniczky Frigyes	Vas Gereben	
	Beöthy Zsolt	Gaál József	Justh Zsigmond	Pulszky Ferencz	Verseghy Ferencz	
	Bródy Sándor	Gárdonyi Géza	B. Kemény Zsigmond	Rákosi Jenő	Werner Gyula	
	Csiky Gergely	Gyulai Pál	Kuthy Lajos	Rákosi Viktor	Wohl Stefanie	
	Degré Alajos	Herczeg Ferencz	Mikszáth Kálmán	Toldy István		

Minden kötet egy-egy kiváló magyar festőművész illusztrációival.

Mindössze ezer illusztráczió külön diszes mümellékletek formájában.

Tiszta, szép metszésű, könnyen olvasható *betük.* Finom, famentes ***papiros.***

Diszkrét izlésü, díszes *bekötési tábla.*

MEGRENDELŐ-JEGY.

A _____ czégtől

ezennel megrendelem a

«MAGYAR REGÉNYIRÓK»

czimü gyüjteményes vállalat *hatvan* kötetét, vászonkötésben 300 koronáért;

a) ***négy koronás*** *havi részletfizetés mellett,*

b) ***félévenként*** *fizetendő 25 korona utánvét mellett.*

A nem kivánt módozat törlendő.

Tudomásul veszem, hogy a fönti műből 1904 szeptember hótól kezdve félévenként egy-egy 5 kötetből álló sorozat jelenik meg. A részletek az első szállítástól kezdve minden hó 1-én a fenti czégnél _____ fizetendők be mindaddig, míg a mű teljes vételára kiegyenlítve nincs. A részletek be nem fizetése esetén a részletfizetési kedvezmény megszűnik és a teljes vételár esedékessé válik. Az első részlet utánveendő.

Szóbeli megállapodások érvénytelenek.

Lakhely és kelet: _____

Név és állás: _____

A „Magyar Regényirók"

minden művelt magyar uri család örökbecsü könyvtára. A hatvan kötet félévenként *öt kötetes* sorozatokban jelenik meg. Az első öt kötet most hagyta el a sajtót.

A 60 kötet ára előkelő kötésben 300 kor. Törleszthető havi 4 koronás részletekben is. Megrendelhető a mellékelt rendelő-jegy felhasználásával bármely könyvkereskedés utján. — Részletes prospektust kivánatra készséggel küld a kiadó intézet

Franklin-Társulat
magyar irodalmi intézet és könyvnyomda

Nyomatott Fischel Fülöp (Strausz Sándor könyvnyomdájában Csáktornyán.